

№483, 15-fevral, 2022 y.

2019-nCoV

Coronavirus
Covid-19
VACCINE

3 ml. / Injection only
Store below 30°C

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2022 y. 14-fevral holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	412 102 073	(+ 1 496 948)
Sog'ayganlar soni	-	332 620 709	(+ 1 895 960)
Vafot etganlar soni	-	5 834 231	(+ 5 762)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

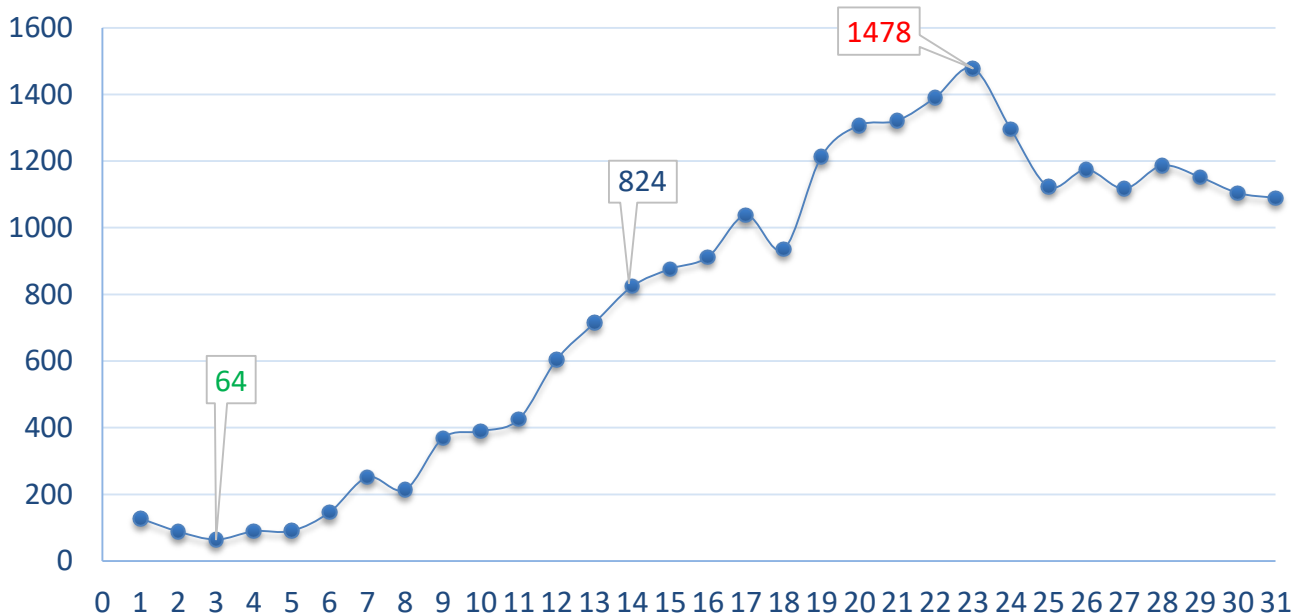
	AQSh	-	79 325 576	(+ 31 652)
	Hindiston	-	42 665 534	(+ 34 113)
	Braziliya	-	27 483 031	(+ 57 288)
	Fransiya	-	21 708 827	(+ 86 562)
	Buyuk Britaniya	-	18 306 859	(+ 41 270)
	Rossiya	-	14 133 509	(+ 197 949)
	Turkiya	-	12 908 321	(+ 73 787)
	Germaniya	-	12 387 078	(+ 108 216)
	Italiya	-	12 105 675	(+ 51 959)
	O'zbekiston	-	234 063	(+ 302)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

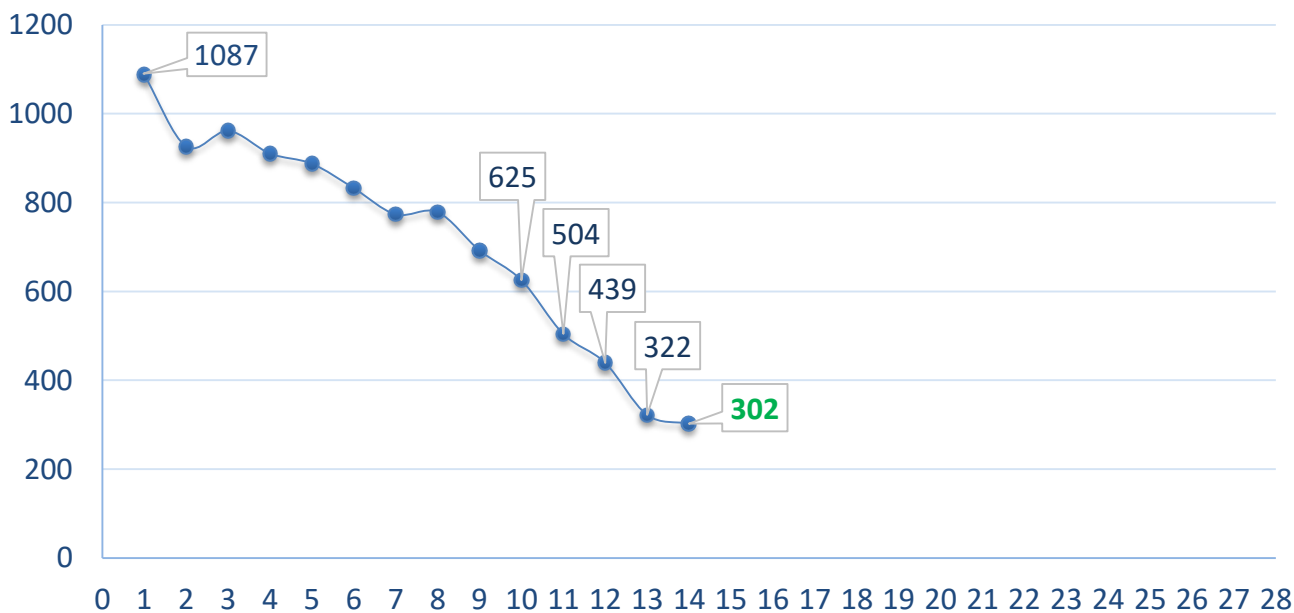

O'zbekistonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2022 y. 14-fevral holatiga ko'ra

Yanvar 2022-yil

Fevral 2022 yil

Noyabr oyidan beri dunyo miqyosida birinchi marta COVID-19 holatlari kamaydi

Joriy haftada dunyoda COVID-19 bilan kasallanish noyabr oyidan beri birinchi marta kamaydi - sayyorada deyarli 18 million infeksiya tasdiqlangan, bu avvalgi yetti kunga nisbatan 4 millionga kam. Yil boshida yangi Omicron shtammi tufayli yana bir kasallanish holatlari ortganda edi, endilikda mamlakatlarda infeksiya darajasi keskin

kamaydi. Biroq, bir qator shtatlarda yangi jiddiy epidemiyalar qayd etilgan [2].

AQSHda yanvar oyining o'rtalariga kuniga 900 mingdan ortiq yangi holat aniqlangan, nisbatan kasallanish deyarli besh baravarga kamaydi. Faqat oxirgi haftada pasayish 70% ni tashkil etdi.

G'arbiy Yevropaning deyarli barcha mamlakatlarida infeksiya darajasi kamaydi. Shunday qilib, Fransiya va Buyuk Britaniyada to'rt hafta ichida ular deyarli ikki baravar kamaygan, kuniga 140 ming va 50 ming, Italiya va Ispaniyada esa uch baravar, 65 mingtaga yetgan.

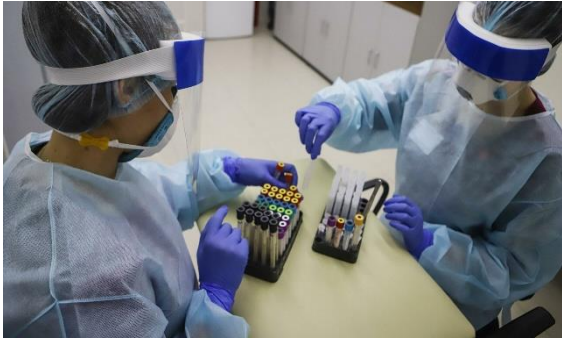
Osiyo mamlakatlari orasida Hindistonda tez pasayish qayd etilgan: agar yanvar oyi oxirida u yerda kuniga salkam 350 ming kasallangan bo'lsa, hozir bu ko'rsatkich 50 mingga yaqin. Filippinda so'nggi haftalarda kasallanish olti marta kamaydi. Lotin Amerikasida infeksiya darajasining eng jiddiy pasayishi Argentinada qayd etilgan,

bu yerda yanvar oyidan beri ular olti marta, shuningdek Peru va Kolumbiyada besh va to'rt baravarga kamaydi [3].

Eslatib o'tamiz, O'zbekistonda yanvar oyi oxiridan boshlab COVID-19 infeksiyasi bilan kasallanganlar sonining kamaygani kuzatilmoqda. O'tgan haftada O'zbekistonda o'rtacha sutkalik kasallanish soni 590 tani tashkil qilgan bo'lsa, 23-yanvarda holat rekord darajadagi holatlar kuzatilgan edi - 1478 ta [4].

AQSH olimlari COVID-19 ga qarshi emlashdan so'ng antitanalar darajasini oshirish usulini ma'lum qilishdi

AQSH olimlari tomonidan olib borilgan yangi tadqiqot natijalariga ko'ra, u immunitetni qo'shimcha ravishda oshirishi mumkin. Ayova shtati universiteti tadqiqotchilari COVID-19 vaksinasidan so'ng darhol 90 daqiqalik yengil va o'rtacha intensivlikdagi mashqlar immunitetni qo'shimcha ravishda oshirishi mumkinligini aniqladilar [5].

Velosipedda yurgan, statsionar velosipedda mashq qilgan yoki inyeksiyadan keyin tezda harakatda bo'lgan ishtirokchilar o'tirganlarga nisbatan ko'proq antitana ishlab chiqardi. Xuddi shunday natijalar Pfizer vaksinasi foydalanilgan sichqonlarda ham kuzatildi.

Antitanalar asosan viruslar, bakteriyalar, zamburug'lar va parazitlarga qarshi tananing himoya chizig'idir. Vaktsinalar immunitet tizimiga xavfli bosqinchilarni aniqlashni o'rganishga yordam beradi va tananing mudofaasini kuchaytiradi, shu jumladan antitanalar sonini ko'paytiradi.

Mashqlar turli jismoniy tayyorgarlikka ega bo'lgan kishilarga foyda keltirishi mumkin. Eksperiment ishtirokchilarining deyarli yarmi ortiqcha vazn yoki semizlikka ega bo'lgan insonlar edi. 90 daqiqa davomida ular bosib o'tilgan masofani emas, balki yurak tezligini daqiqada 120-140-marta ushlab turadigan tezlikni saqlashga e'tibor qaratdilar.

Tadqiqotchilar, shuningdek, odamlar atigi 45 daqiqalik mashqlarda bir xil miqdordagi antitanalarga ega bo'lish mumkinligini sinab ko'rdilar. Ammo qisqaroq mashg'ulotlar bunday natija bermasligini aniqladilar [6].

Jismoniy zo'riqishdan keyin antitanalar sonining ko'payishining bir necha sabablari bo'lishi mumkin. Trening qon va limfa harakatini oshiradi, bu esa immunitet hujayralarining aylanishiga yordam beradi. Bu hujayralar tana bo'ylab harakatlanar ekan, ular begona xujayrani aniqlash ehtimoli ko'proq. Sichqonlarda o'tkazilgan tajribalarga ko'ra, mashqlar paytida hosil bo'lgan oqsillar (masalan, interferon-alfa) antitanalar va T hujayralari ishlab chiqarishga yordam beradi [7].

Tadqiqotlar AstraZeneca va Sputnik Light vaksinalari kombinatsiyasining xavfsizligini ko'rsatdi

Oksford universitetining AstraZeneca hamda Rossiyaning Sputnik V - Sputnik Light koronavirusga qarshi vaksinasining birinchi komponenti vaksinalarni birgalikda qo'llash xavfsizligini baholash klinik tadqiqotlari bo'yicha ikkinchi bosqichining oraliq natijalariga ko'ra jiddiy noxush hodisalar aniqlamadi, deb xabar berildi AstraZeneca va Rossiyaning to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar fondi (RDIF) press-relizida [8, 9].

“Rossiyadagi 100 nafar ko'ngilli va Ozarbayjondagi 100 nafar ko'ngilli ishtirok etgan tadqiqotlarda preparatlar kombinatsiyasi AstraZeneca, Sputnik V va Sputnik Light vaksinalarining xavfsizligi bo'yicha oldingi klinik tadqiqotlar natijalariga mos keladigan optimal xavfsizlik va bardoshlik profilini ko'rsatdi”- deb

ma'lumot berildi press-reliz.

“Ko'ngillilarda o'tkazilgan sinovlar birinchi dozadan keyin 57 kun davomida monitoring o'tkazildi va preparatlarni birgalikda qo'llashda yuqori xavfsizlik ko'rsatkichlarini ko'rsatdi. Kuzatish davomida emlash bilan bog'liq jiddiy noxush hodisalar aniqlanmadi”, - deydi tadqiqot mualliflari. Shuni ta'kidlash kerakki, tadqiqot doirasida

ko'ngillilarga AstraZeneca vaksinasini va Sputnik V vaksinasining Ad26-S komponenti 28 kunlik interval bilan turli xil ketma-ketlikda yuboriladi [10].

Rossiyalik olimlar COVID-19ni aniqlovchi tezkor testni ishlab chiqdilar

Rospotrebnadzor markaziy epidemiologiya ilmiy-tadqiqot instituti yangi koronavirus infeksiyasi qo'zg'atuvchisi bo'lgan SARS-CoV-2 nuklein kislotalarini tezkor aniqlash uchun yangi testni ishlab chiqdi, deya xabar beradi agentlik [11].

COVID-19 uchun ekspress-tahlil uchun reagentlarning yangi to'plami amplifikatsiya [xromosoma DNK segmentlarining qo'shimcha nusxalarini shakllantirish] vaqtini besh yoki undan ko'p marta va umumiy sinov vaqtini 3-4 baravarga qisqartirishi mumkin. Yuqori va o'rta virusli yukga ega bo'lgan klinik namunalar uchun sezuvchanlik va o'ziga xoslik qiymatlari 100% ni tashkil etdi", — deyiladi agentlik matbuot xizmati 10-fevral kuni.

Yangi ishlanmadan foydalangan holda umumiy sinov vaqti 1-1,5 soatni tashkil qiladi, an'anaviy PCR bilan esa 4-5 soat. Amaldagi texnologiyaning tezligi, soddaligi va arzonligi undan SARS-CoV-2 virus tarqalishini kuzatishda foydalanish imkonini beradi, deya qo'shimcha qildi Rospotrebnadzor.

"Test mamlakatda mavjud bo'lgan laboratoriya diagnostikasi infratuzilmasi asosida foydalanish uchun to'liq moslashtirilgan, ammo uning uchun mutlaqo barcha komponentlar hozirda Rospotrebnadzor Markaziy Epidemiologiya ilmiy-tadqiqot instituti bazasida mahalliy ishlab chiqarilmoqda", - deya ta'kidladi ekspertlar.

Ekspress tahlilning asosiy afzalligi virus tashuvchisini erta bosqichda aniqlash, ijtimoiy aloqalarni cheklash va tibbiy nazoratni kuchaytirish uchun muhimdir.

Rospotrebnadzor shuningdek, odamning COVID-19 qo'zg'atuvchisiga qarshi hujayra immuniteti bor-yo'qligini va unga emlash yoki qayta emlash vaqti kelganligini aniqlaydigan teri testlari haqida gapirdi. Tadqiqot 30-aprelga qadar Shimoliy-G'arbiy g'igiyena va sog'liqni saqlash ilmiy markazida 18 va undan katta yoshdagi 460 nafar ko'ngilli ishtirokida bo'lib o'tadi.

Rospotrebnadzor Paster ilmiy-tadqiqot instituti direktori Areg Totolyanning ta'kidlashicha, sinov jarayoni taniqli Mantu reaksiyasiga o'xshaydi. Inyeksion preparat tarkibida SARS-CoV-2 antigeni mavjud bo'lib, teri ostiga yuboriladi, natija inyeksiyadan 72 soat o'tgach papula diametri bilan aniqlanadi [12].

COVID
19
Coronavirus
Vaccine

Manbalar

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (14.02.2022)
2. В мире впервые с ноября снизилась заболеваемость ковидом // <https://tass.ru/obschestvo/13694619> (14.02.2022)
3. Reported Cases and Deaths by Country or Territory // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (14.02.2022)
4. Daily New Cases in Uzbekistan // <https://www.worldometers.info/coronavirus/country/uzbekistan/> (14.02.2022)
5. Exercise post-vaccine bumps up antibodies, new study finds // <https://www.sciencedaily.com/releases/2022/02/220211161313.htm> (14.02.2022)
6. Exercise post-vaccine bumps up antibodies, new study finds // <https://www.eurekalert.org/news-releases/943231> (14.02.2022)
7. Назван способ повысить уровень антител после вакцинации от ковида // https://doc-tv.ru/news/nazvan_sposob_povysit_uroven_antitel_posle_vaktsinatsii (14.02.2022)
8. Clinical trials in Russia and Azerbaijan demonstrated safety of AstraZeneca and Sputnik Light vaccines combination // <https://laragione.eu/adnkronos/comunicati/clinical-trials-in-russia-and-azerbaijan-demonstrated-safety-of-astrazeneca-and-sputnik-light-vaccines-combination/> (14.02.2022)
9. Безопасность комбинации вакцин "АстраЗенека" и "Спутник Лайт" подтверждена результатами исследований в России и Азербайджане // <https://rdif.ru/fullNews/7292/> (14.02.2022)
10. Исследования показали безопасность комбинации "Спутника Лайт" и AstraZeneca // <https://ria.ru/20220214/vaktsiny-1772660248.html> (14.02.2022)
11. Роспотребнадзор разработал инновационный высокоточный тест для экспресс-диагностики COVID-19 // https://www.rospotrebnadzor.ru/about/info/news/news_details.php?ELEMENT_ID=16811 (14.02.2022)
12. Ученые Роспотребнадзора разработали раннее экспресс-тестирование COVID-19 // <https://iz.ru/1290949/2022-02-14/uchenye-rospotrebnadzora-razrabotali-ranee-ekspress-testirovanie-covid-19> (14.02.2022)

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2022